

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

**Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Technika-, Mérnök- és Tudománytörténeti Doktori Iskola**

Tézisfüzet

**Békés megye gazdaság- és ipartörténetének sajátosságai,
eredményei a XIX. század végétől a XX. század második feléig**

(The specific cities and achievements of the economic and trade history of Békés county between the end of the 19th century and the second half of the 20th century)

Készítette: Leszkó Róbert

Témavezető: Dr. Németh József c. egyetemi tanár

Budapest, 2008

Az értekezés tárgya

Tanulmányomban Békés megye gazdaság- és ipartörténetét dolgoztam fel. Az első részben visszatekintek a kézműipar kialakulására. A második részben nyomon követem az iparfejlődés megindulását, majd a két világháború közötti, és az 1945 utáni változást ismertetem a hetvenes évekig terjedően. Ez az időszak a megyében az extenzív jellegű iparfejlődést jelentette, annak minden ellentmondásosságával együtt.

Kiemelten kezeltem a máig virágzó építőanyag-ipar, textilipar és a nyomdaipar bemutatását.

A kutatás előzményei

A téma kiválasztásánál erősen motivált a szülőföldem iránti kötődés. A „Viharsarokhoz” sorolt Békés megye nem tartozott Magyarország iparilag fejlettebb vidékei közé. Fejlődésében, gazdasági súlyának alakulásában a mezőgazdaság és a hozzá kapcsolódó élelmiszer-feldolgozás volt mindig is a meghatározó, s ma is az ország éléskamrájának minősítik.

Az ipartelepítő tényezők közül felértékelődött a vízrajzi és közlekedés-földrajzi tényezők szerepe, valamint a mezőgazdasági termelésé, mely a nyersanyagot szolgáltatta. Az iskolázottsági színvonal bemutatása túlmutatna dolgozatom elsősorban technikatörténetre összpontosító keretén. Elég legyen csak annyit megjegyezni, hogy 1897 előtt egyedül az 1802-ben Mezőberényben alapított, majd 1834-ben Szarvasra átkerülő gimnázium működött csak a megyében. Bár azt sem feledhetjük, hogy a gazdasági oktatásban éppen Tessedik Sámuel 1780–1795 és 1798–1806 között, ugyancsak Szarvason működő iskolája volt a példaadó.

Kutatásom során azt tapasztaltam, hogy a rendszerváltásig a témával kapcsolatban jelentős irodalom áll rendelkezésre, azt követően azonban modern szemléletű, tudományos igényű feldolgozásával alig foglalkoztak.

A kutatás célja

Munkámmal arra vállalkoztam, hogy rávilágítsak azokra a tendenciákra, amelyek a térség jelenlegi kedvezőtlen társadalmi-gazdasági helyzetét előidézték. Céloom az volt, hogy a folyamatok bemutatásával a konkrét térségtől elvonatkozatható, alapvető törvényszerűségeket is feltárjak, illetve néhány általános érvényű megállapítást is megfogalmazzak.

Fontosnak éreztem, hogy felkeltsem az érdeklődést a megye gazdaságtörténeti értékei iránt. Fel akartam hívni a figyelmet a még meglévő ipartörténeti emlékeire, melyek el fognak enyészni, ha nem viselünk gondot a megóvásukra.

Azoknak az okoknak a feltárása, amelyek Békés megye hátrányos gazdasági helyzetének a kialakulásához vezettek, egyúttal a kiút megtalálását is elősegíthetik.

A dolgozat eredményeivel és az elérhető forrásokban rejlő ismeretanyag megosztásával a szakmai kultúra iránti érdeklődés elmélyítését, valamint a szakmai identitástudat megerősítését céloztam meg.

Az értekezés szerkezeti felépítése

A témaválasztás indoklása

I. Az iparfejlődés kezdetei Békés megyében

II. A megye ipara a kiegyezéstől az I. világháború végéig

Az ipartelepítést meghatározó tényezők

A gyáripar kialakulása Békés megyében

Az urbanizálódás kezdetei

III. A megye gazdasága és iparszerkezete 1920 – 1945 között

Az ipartelepítő tényezők változása

Az ipari fejlődése

Urbanizációs helyzetkép

Békéscsaba gazdasági központtá válása

IV. Békés megye gazdaság- és iparszerkezete 1945 után

A világháborús károk helyreállítása, az újjáépítés

Az ipartelepítő tényezők változása a szocialista rendszerben

Az ipar fejlődése az államosítást követően

Nehézipar

Élelmiszeripar

Könnyűipar

Az erőltetett iparosodás eredménye

Irodalom- és rövidítésjegyzék

Tudományos közlemények

Az értekezés tartalmi felépítése

Értekezésemben eddig nem publikált források alapján elemeztem Békés megye területi adottságait, gazdasági szerkezetét, majd vázoltam azokat az iparfejlesztéseket, amelyek a térséget az 1970-es évekig jellemezték.

Megyénkben a céhrendszer megerősödése az ország fejlettebb vidékeihez képest későn, csak a 19. század elején zajlott le. Ennek a kereteit az egyre nagyobb számban jelentkező „kontár” feszítette szét.

Az első gyáripari létesítményeket a gőzmalmok jelentették. A nagyobb mértékű ipari fejlődés lehetőségét pedig a folyószabályozás és a vasútépítés teremtette meg.

A dualizmus időszakában megmaradt az élelmiszeripar prioritása, de a malomipar mellé felsorakozott a cukoripar is. A XX. század elején jelentős téglá- és cserép-, valamint textilipari beruházásokra került sor és a nyomdaipar is nemzetközi ismertségre tett szert.

A Trianoni döntést követően Békéscsaba igyekezett betölteni a környező nagyvárosok elcsatolása miatt keletkező "űrt", és a délkelet-alföldi térség gazdasági centrumává nőtte ki magát.

Leggyorsabban fejlődő iparággá a textilipar vált s a húsipar is az 1930-as években tett szert nagyobb jelentőségre. Új ágazat megtelepedését jelentette a gyulai tejporgyár és Békéscsabán a Réthy-féle gyógycukorkagyár. A téglá- és cserépiparban a Bohn Gyár újszerű termékfejlesztése terelte a siker útjára az ágazatot.

A második világháború súlyos veszteségeiből magához sem tudott térni a térség, amikor megkezdődött az üzemek államosítása.

A nehézipar erőszakos fejlesztése során megindult az Orosháza körüli kőolaj és földgáz feltárása és a lakosság elvándorlása. Az 1964-től az újonnan telepített üzemek között gépipariak is voltak. Megjelentek új iparágak, mint pl. a műszeripar valamint a híradás- és vákuumtechnikai ipar és az üvegyártás, de azok viszonylag kevés súlyt képviseltek. A megye iparának szerkezete alig változott.

Bár 1971-re a gépiparban lett a legmagasabb a foglalkoztatottak száma, ám a fejlesztés ellentmondásosságát jelzi, hogy a technikai felszereltséget vizsgálva inkább a téglá- és cserépipar fejlődése regisztrálható, míg a gépipar visszaesést mutatott.

Az iparfejlődés utolsó, újabb extenzív jellegű hullámát az 1970-es években a falvakban kialakított tsz melléküzemágak jelentették. Ám ez a fejlődés csak arra volt elég, hogy a megye főbb gazdasági mutatói az országos átlag felét-kétharmadát elérjék.

A szocialista iparosítás az 1980-as évek világgazdasági tendenciáival már nem tudta felvenni a versenyt. A kialakult válság a rendszerváltozást megelőzően igen komoly méreteket öltött, amit sajnos azóta sem sikerült orvosolni.

Az értekezés eredményei – Tézisek

1. Békés megye megkésve lépett a gazdasági fejlődés útjára. A török kiűzése után a betelepítés biztosította a szükséges munkaerőt ahhoz, hogy a térség gazdasági fejlődése megindulhasson. A céhrendszer megerősödése az ország fejlettebb vidékeihez képest későn zajlott le. Az ipar főként kisipari keretek között fejlődött.

Az iparos réteg aránya 1820-ban még a kereskedőkkel együtt is csak a népesség 5%-a lehetett. A manufaktúris ipar kevés helyen jelent meg és nem volt életképes. A céhrendszer kereteit inkább a „kontár” iparosok feszítették szét.

2. Az ipari forradalom eredményeit először a malomipar kamatoztatta. Békés megye ipartelepítő tényezői sorában a mezőgazdasági termények és az olcsó munkaerő volt a meghatározó. Az első gyáripárt képviselő létesítmények a gőzmalmok voltak. Az iparosodás katalizátorává a vasúthálózat kiépítése és a folyamszabályozás vált.

Kiemelkedő helyet szereztek a megye gőzmalmai az ország malomiparában. Rövid időn belül az ország vezető búza- és cukorrépa termelőjévé vált a térség.

3. A dualizmus idején az élelmiszeripar fejlődése mellett a szakképzetlen munkaerőre épülő textil- és építőipar erősödött meg. A megye nyomdaipara nemzetközi hírnévre tett szert. Komolyabb nehézipari létesítmény híján mindez mégis az ipar szerkezetének torzulásához, féloldalas fejlődéséhez vezetett.

A kiegyezés után az ipar növekedésének üteme nem érte el az országos átlagot. A fejlődés mozgató rugójává a vasútfejlesztés vált, de számottevő tényezőt jelentett a bankok megjelenése a gazdasági folyamatokban. Jelentős lett a húsipar teljesítménye a sertés- és a baromfitartásban az iparszerű hizlalás következtében. A vidék legjelentősebb téglá- és cserépipari vállalata exportképes termékeket állított elő. Gyulán működött az Osztrák – Magyar Monarchia legnagyobb harisnyagyára. A Hubertus Kötött- és Szövöttárugyár Rt pedig a híres Torontáli szőnyeget gyártotta. Tevan Andor és Kner Imre néhány hónap alatt országos viszonylatban is híressé tették az általuk vezetett nyomdákat és később a nemzetközi sikerek sem maradtak el.

4. A trianoni döntést követően az ország szélére került megye gazdasági fejlődése megtört: Gyula elveszítette felveső piaca jó részét, Békéscsaba azonban egyre inkább a délkelet-alföldi térség gazdasági centrumává nőtte ki magát (a gazdasági élet feltételei jelentősen módosultak).

A gyáripari üzemek gyarapodása elsősorban Békéscsabán indult meg. Ellenben Gyula és Orosháza stagnálásának lehetünk tanúi. A nagy malmok kapacitása kihasználatlanul maradt. Az iparból élők aránya a megye össznépességén belül alig tudott növekedni: 1920-ban 14,7 %, 1930-ban 16,8 %, 1941-ben 17,8 % volt. A téglá- és cserépiparban a fellendülés a gazdasági világválság után indult meg a Bohn Gyár újszerű termékfejlesztése következtében. Az iparfejlesztés tekintetében fontos, hogy a békéscsabai városi villamosmű áramtermelése 1929-ig elérte az 1914. évi háromszorosát.

5. Gazdasági fejlődés a két világháború között a már meglévő, korábban is erős ágazatokban (textil- és építőipar, nyomdaipar, húsipar) következett be. A nehézipart nélküli gazdasági szerkezet eltorzulása viszont tovább erősödött.

Leggyorsabban fejlődő iparágá a textilipar vált (Hubertus, Rokka, Merkúr, Excelsior, Weisz, Columbia, Schön, stb.) Tótkomlós és Kaszaper térségében az 1940-es évek elején kezdődött német érdekltség révén a kőolaj és földgázfeltárás, ahol a kitermelés is megindult. A húsiparban is jelentős mértékű fellendülés következett be.

6. A második világháború és az államosítás súlyos következménnyel járt. A háborús veszteségek, a hiperinfláció majd a magántulajdon felszámolása és a beszolgáltatási rendszer bevezetése rombolóan hatott a gazdasági folyamatokra.

Békéscsaba üzemeinek 63,1%-át érte veszteség, 10,5%-a pedig működésképtelenné vált. Mindehhez hozzáadódott a pénzviszonyok rendezetlensége és a hiperinfláció, melyen csak a forint 1946-os bevezetése segített.

Még nem jutottak túl a gazdasági nehézségeken az üzemek, amikor megindult a magántulajdon felszámolása, az államosítás. Az államosított vállalatokból szervezett vállalatok önálló döntéshozatali jogkörrel alig rendelkeztek. Az egyre keményebb beszolgáltatási rendszer bevezetése a mezőgazdaságban már a földet művelők megélhetését is kezdte veszélyeztetni és a kuláküldözés révén nem csak az életképesebb gazdaságokat tették tönkre, de a gazdálkodáshoz értők tömegeit is elidegenítették a termelés folytatásától.

7. A tervutasításos rendszer átgondolatlan és erőszakos fejlesztése - különös tekintettel a nehéziparban - azt eredményezte, hogy az olyan nyersanyagforrással nem rendelkező területeken, mint Békés megye, fokozódott a munkaerő elvándorlása (ebből Orosháza maradt ki a feltárt kőolaj és földgáz révén). A magas gépipari foglalkoztatottak aránya a munkaerő-kapacitás lekötését szolgálta.

A téglá- és cserépipar vezető szerepe megmaradt, de a vidék iparosítása keretében az 1964-től induló fejlesztés eredményeként 1971-re a gépiparban lett a legmagasabb a foglalkoztatottak száma. Ám a gépipari telephelyek zömmel távoli cégek üzemegységeként jöttek létre. A súlyponti kérdés ezeknél nem a gazdaságosság volt, hanem a helyi munkaerő-kapacitás lekötése.

8. A TSZ rendszer kiépítése után 10 %-kal csökkent a terméshozam. Ezt a folyamatot a háztáji rendszer és a részesművelés bevezetésével sikerült csak felszámolni. Jelentős mértékű mezőgazdasági fejlesztéssel (gépesítés, fokozódó műtrágya-felhasználás) és a melléküzemágak felállításával versenyképessé tették az ágazatot és ezen keresztül az élelmiszeripart. Később azonban a beruházások elmaradásával lassú, de folyamatos hanyatlás következett be. A mezőgazdaság és az élelmiszeripar ellentmondásosan változott.

1962-re befejeződött a mezőgazdaság „szocialista átszervezése”, a téészesítés. A 60-as években 3 milliárdos beruházást kapott a megye így s a traktorok száma az 5.100-ra emelkedett, míg a 60-as évek végén az újabb 3 milliárdos beruházás építkezéseket (istállók, gabonatórolók) jelentett. Nőtt a műtrágya-felhasználás. A gépesítettség a kukorica esetében az 1960-as nulla szintről 1980-ra 74%-ot ért el, míg a gabonánál 93%-ra emelkedett. A hetvenes évek folyamán nagy koncentráció ment végbe a Tsz-ek összevonása miatt. Mindez a termelés volumenének a 24%-os növekedéséhez vezetett. Az állattenyésztésben kialakultak az iparszerű termelés (sertés, baromfi) feltételei. Ám a gépállomány lassú előregedése, és az újabb beruházások elmaradása miatt a hetvenes évek végétől stagnálás, majd lassú hanyatlás jellemezte az ágazatot.

9. Az iparfejlesztés ellentmondásossága: az extenzív iparosítás csak arra volt elég, hogy a megye fontosabb (foglalkoztatási, fajlagos termelési és hatékonysági) mutatószámai az országos átlag felét-kétharmadát elérjék. Az ipar szerkezetében nem következett be alapvető változás, ami a felzárkózáshoz vezető utat elzárta.

A korszak húzóágazatai alig képviseltették magukat. A gazdasági fejlődést érintő kérdések jó része a megyén kívüli döntéshozó centrumokban dőlt el. A gépipari üzemek mellett megjelentek olyan új iparágak, mint a műszeripar valamint a híradás- és vákuumtechnikai ipar és az üvegyártás, de összességükben kevés súlyt képviseltek. A szerkezeti átalakuláshoz szükséges infrastruktúra modernizációja elmaradt. A külső központok pedig először a ráfizetésesen termelő, vidéki egységeiktől igyekeztek megszabadulni. A zömmel az élelmiszer- és

könnyűiparra alapozódó gazdaság a vidék iparfejlesztése során sem tudta ledolgozni a hátrányát. Így a felzárkózási törekvések már a rendszerváltás előtt megfeneklettek.

Results of the study – Theses

1. Békés county was behind time in setting on the way of development. Following the expulsion of the Turks, it was the planned settling of people from outside the country that secured the necessary workforce in order for the economic development of the region to set off. Compared to the more developed areas of the country, the guild system strengthened much later. The industry was developing mainly along the small-scale businesses.

2. It was the mill industry that was first to make use of the achievements of the industrial revolution. Among the factors that played role in the industrial development in Békés county, the agricultural products and the cheap labour were decisive. Steam mills were the establishments that represented the manufacturing industry. The establishment of the rail road network and the regulation of rivers became the driving force of industrialization.

3. During the times of the dualism, along with the development of the food industry, the textile and construction industries that were based on the unskilled workforce were also developing. The printing industry of the county became famous internationally. Given the absense of a larger establishment in the heavy industry, all this, nevertheless, led to the distortion of the industry's structure and its unbalanced development.

4. Following the Treaty of Trianon, the industrial development of the county which thus found itself on the borderline of the country got stuck: Gyula lost much of its market, while Békéscsaba was increasingly becoming the economic centre of the southeastern Lowland region (the conditions of the economic life significantly changed).

5. The economic development between the two world wars took place in the existing branches that had been strong for some time (textile and construction industry, meat industry). However, the distortion of the economic structure that lacked heavy industry continued to grow.

6. The Second World War and the nationalization had serious consequences. The war losses, the hyperinflation, then the elimination of the private property as well as the introduction of the so-called surrender system were destructive as regards the economic processes.

7. As a result of developing the mindless and dictatorial system of the planned economy, *particularly the heavy industry*, such areas as Békés county which had no raw material sources, the labour force kept migrating away from the county (Orosháza was an exception to this due to the discovered crude oil and natural gas). The high rate of employment in the machine industry made use of the available labour force.

8. Following the setting up of the system of collective farms, the production dropped by 10%. This process was possible to stop only with the introduction of the croft system and the shared cultivation. Through a large-scale agricultural development (mechanisation, growing use of chemical fertilizers) and setting up side-branches of the industry, the sector was made competitive, and, through it, the food industry as well. Later, however, because of failure to make further investments, a slow and gradual recession occurred. The agriculture and the food industry kept changing in a contradictory way.

9. The contradictory nature of the industrial development: the extensive industrialization was enough only for the major (employment, specific production related, and efficiency) indicators of the county to reach two-thirds of the country average. No essential change took place in the structure of the industry, which blocked the way to catch up with the leading trends.

Publikációs jegyzék

Magyar nyelvű publikációk

1. Gazdaság- és ipartörténet mozaikokban – 1. rész. Leszko Róbert: *Békés megye céhes iparának fejlődése*. Mérnök Újság, 2008. 5. szám, 54-55. oldal (lektori vélemény csatolva). Interneten: www.mernokujsg.hu
2. Gazdaság- és ipartörténet mozaikokban – 2. rész. Leszko Róbert: *A folyószabályozás kezdetei, a közúthálózat fejlődése és a kőzúzógép*. Mérnök Újság, 2008. 6. szám, 58. oldal (lektori vélemény csatolva). Interneten: www.mernokujsg.hu
3. Gazdaság- és ipartörténet mozaikokban – 3. rész. Leszko Róbert: *Békéscsaba sajátos gazdasági fejlődése az újratelepítés és a kiegyezés időszakában*. Mérnök Újság, 2008. 7. szám, 57-59. oldal (lektori vélemény csatolva). Interneten: www.mernokujsg.hu
4. Gazdaság- és ipartörténet mozaikokban – 4. rész. Leszko Róbert: *A mezőgazdaság helyzete és technikai fejlődése Békés megyében a kiegyezéstől az I. világháború végéig*. Mérnök Újság, 2008. 12. szám. Interneten: www.mernokujsg.hu
5. Gazdaság- és ipartörténet mozaikokban – 5. rész. Leszko Róbert: *A textilipar kialakulása és fejlődése Békés megyében a kiegyezéstől az I. világháború végéig*. Mérnök Újság, 2009. 01. szám. Interneten: www.mernokujsg.hu
6. Leszko Róbert: *Korszerű diagnosztika a szakképzésben*. Autószaki (főszerkesztő: Dr. Nagyszokolyai Iván) 2004. 5. szám, 54. oldal. (nem lektorált)
7. Leszko Róbert: *Ilyen volt a MARTA autógyár*. Járművek (főszerkesztő: Dr. Kardos Károly) 2003. A kiadvány a lap megszűnése miatt nem jelent meg. (nem lektorált)

Idegen nyelvű lektorált publikációk

1. A mosaic survey of the economic and trade history – 1.
Róbert Leszko: *The characteristic development of trade guilds in Békés county*.
Várható megjelenés: 2008 (peer review attached hereto)
2. A mosaic survey of the economic and trade history – 2.
Róbert Leszko: *Early years of river regulation, development of the public road system and the stone-crusher*.
Várható megjelenés: 2009 (peer review attached hereto)
3. A mosaic survey of the economic and trade history – 3.
Róbert Leszko: *The characteristic economic development of Békéscsaba in the period of re-settlement and the compromise*.
Várható megjelenés: 2009 (peer review attached hereto)

Magyar nyelvű könyvrészlet

Dr. Melegh Gábor: *Gépjárműszakértés* című egyetemi tankönyv. ISBN 963 9005 66 5 – 2004. (lektorált)
Leszkó Róbert: 406-408. oldal

Idegen nyelvű könyv szerkesztése

Anna Divičanová-Juraj Ando: *Národopis Slovákov v Maďarsku* – ISSN 0324-3001 – Magyar Néprajzi Társaság, 2004. (lektorált) Ing. Leszkó Róbert: 202. old

Egyetemi jegyzet szerkesztése

Dr. Péter Tamás: *Alkalmazott matematika c. előadás sorozata* – Igazságügyi Műszaki Szakértői Szakmérnöki Szak (BME – Gépjárművek Tanszék). *Kivonatos előadás vázlat szerkesztése*. 1999. Leszkó Róbert: 1-69. oldal (nem lektorált)

Publikált tanulmány

Leszkó Róbert: *Digitális taneszközök használata a szakképzésben* (továbbképzési modulok oktatási segédanyagai). Oktatási Minisztérium → Sulinet program - 2006)

A./ *IKT a közlekedési szakmacsoport tantárgyainak komplex tanításában 6.1-6.3 fejezet* (lektorált)

http://ikt.sulinet.hu/17_szakmacsoport/kozlekedes/kozlekedes_06.html

B./ *Speciális számítógéppel segített módszerek a közlekedési szakmacsoport tantárgyaiban 7.1-7.3. fejezet* (lektorált)

http://ikt.sulinet.hu/17_szakmacsoport/kozlekedes/kozlekedes_07.html

Tudományos Diákköri Konferencia (TDK)

Leszkó Róbert: *Fejezetek Békés megye közlekedés-történetéből*. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) Gazdaság- és Társadalomtudományi Karán (GTK) rendezett Tudományos Diákköri Konferencia. PhD – Filozófia, szociológia és innovációmenedzsment szekció. 2000. 11. 10. St. Fsz 17. , 26. oldal

Kiállítás rendezés

I. Cím: *Békés megye közlekedés és ipartörténete*. A kiállítási anyagot összeállította és szerkesztette: Leszkó Róbert.

Rendező szervek: Közlekedési Hírközlési és Vízügyi Minisztérium, Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, Békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum, Kemény Gábor Műszaki Szakközépiskola. Békéscsaba, 1999. április 26-30.

II. Cím: Mozaikok a közlekedés országos és megyei múltjából. A kiállítási anyagot összeállította és szerkesztette: Leszkó Róbert.

Rendező szerv: Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége (MTESZ), Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, Békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum, Kemény Gábor Műszaki Szakközépiskola.

Békéscsaba, 2000. április 11-15.

Magyar nyelvű kiadványban megjelent konferencia előadás:

- 1./ Dr. Palkovics, L. – Leszkó, R.: *Ipari kultúra szerkezetének változása a Dél-alföldi Régióban 1989 és 2005 között.* (A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége, a Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft és a Kemény Gábor Műszaki Szakközépiskola által szervezett tudományos konferencia). Békéscsaba, 2002. április 3-8, 19-25. oldal
- 2./ Dr. Melegh Gábor – Leszkó Róbert: *Közúti gépjárművek ütközésének elmélete –* Igazságügyi Műszaki Szakértői Konferencia. Veszprém, 2003. március 07, 1-12. oldal
- 3./ Leszkó Róbert: *A vasúthálózat kialakulása Békés megyében –* Közlekedésbiztonsági Konferencia (Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége – Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala). Békéscsaba, 2004. október 4-8, 16-18. oldal
- 4./ Leszkó Róbert: *Közlekedési környezet és közlekedésbiztonság fejlődésének anomáliája Békés megyében –* Közlekedésbiztonsági Konferencia (Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége - Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala). Békéscsaba, 2005. április 4-8, 16-18. oldal

Idegen nyelvű kiadványban megjelent konferencia előadás:

- 1./ Leszkó, R. – Kratzsch, D.: *Der Vergaser historie ... (konferenz)* Europ^{TM}isches Bildungswerk für Beruf und Gesellschaft e. v. (EBG) Magdeburg, Deutschland, april 22, 1994; pp 25-42
- 2./ Leszkó, R: *The short history of motor-car production in Hungary.* (AUDI studying mproduction process). Audi AG, Ingolstadt, Deutschland, february, 10-16, 1995; pp 15-19
- 3./ Leszkó, R: *European Car of the Year awards and USA Car of the Year awards.* Békéscsaba, Hungary, april 30, 2004; pp 11-17. Dél-alföldi Regionális Szakmai Konferencia egybekötve a Citroën vállalat speciális oktató laboratóriumának átadásával. Fővédnök: Dominique de Combles de Nayves Franciaország nagykövete. Konzulens: Jean-Marie Walch a Citroën Hungária Kft igazgatója.

Számítógépes programfejlesztés:

Leszkó Róbert: *Linear Crash 1. 02 szoftver* Szakmérnöki diplomamunka, BME - 2001. 12. Gépjárművek ütközési sebességeinek visszafelé történő számítása lineáris baleseteknél (felhasználó felület: WinNT/WIN2000, adatbázis típusa: standard dbase IV dbf formátum, fejlesztő rendszer: Delphi 5 professional)

TV Riport műsor

Két interjú adása a Magyar Televízió 1. műsorában. Téma: *Oktatásfejlesztés a Dél-alföldi régióban*. Műsor: Dél-alföldi Krónika (a műsört szerkesztette: Balázs Alexandra - Fodor Balázs - Pölhe Árpád). Időpont: 2004. május.

Igazságügyi Műszaki Szakértői Vélemény

Leszkó Róbert: kb. 900 db 2003 és 2008 között.